

DF-002-001509

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination**March – 2022****Accounting & Finance - 5***(Old Course) (Elective - 03)***Faculty Code : 002****Subject Code : 001509**Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 આસ્થા સપ્લાય લિ.નું તા. 31 માર્ચ, 2018ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 20

વિગત	ઉધાર (રૂ.)	જમા (રૂ.)
10,000 ઓર્ડિનરી શેર દરેક રૂ. 100નો	-	10,00,000
5,000 પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. 100નો	-	5,00,000
10%ના ડિબેન્ચર	-	5,00,000
જમીન-મકાન	5,00,000	-
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	3,00,000	
મેઈન્સ	2,00,000	
મીટર્સ	50,000	
યંત્ર	5,50,000	
ફર્નિચર	70,000	
વીજળી ઉત્પાદન ખર્ચ	1,05,000	
વીજળી વિતરણ ખર્ચ	20,000	
વહીવટી ખર્ચ	1,40,000	
શેર પ્રીમિયમ		1,00,000
વીજળી પ્રવાહ વેચાણ		4,00,000

કન્ટીન-જન્સી અનામત		50,000
ઘસારા ફંડ		1,40,000
મીટર ભાડું		30,000
રોકાણ વ્યાજ		20,000
દેવાદાર - લેણદાર	70,000	60,000
ભાડું - કરવેરા	15,000	
સમારકામ ખર્ચ	10,000	
પગાર - મજૂરી	28,000	
ડિબેન્ચર વ્યાજ	25,000	
રોકાણો	5,47,000	
હાથ પર સ્ટોર્સ	1,00,000	
રોકડ - બેન્ક	1,20,000	
વચગાળાનું રિવિઝન્ડ	50,000	
સમારકામ અનામત		20,000
ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું (તા. 1-4-2017)		80,000
	29,00,000	29,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમિયાન નીચે મુજબ મૂડી મિલકતમાં વધારો થયેલ છે :

જમીન-મકાન	રૂ. 2,00,000	મેઈન્સ	રૂ. 70,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	રૂ. 1,00,000	ચંત્ર	રૂ. 1,30,000
શેરમૂડી	રૂ. 2,00,000	પ્રેફરન્સ શેર મૂડી ..	રૂ. 1,00,000
- (2) મિલકત પર 5% ઘસારો ગણવાનો છે.
- (3) દર વર્ષે સમારકામ અનામત ખાતે રૂ. 20,000 રાખવામાં આવે છે.
- (4) ચાલુ વર્ષે કરવેરા અંગેની જવાબદારી રૂ. 25,000 રાખવાની છે.

દ્વિ-લેખા પદ્ધતિ અનુસાર તૈયાર કરો :

- (1) મહેસૂલી ખાતું
- (2) ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું
- (3) મૂડી આવક-જાવક ખાતું
- (4) પાકું સરવૈયું

અથવા

- 1 ધી ધૈર્ય ઈલેક્ટ્રીકસીટી લિ.નું તા. 31-3-2018ના રોજનું કાયું સરવૈયું તથા 20 વધારાની માહિતી ધ્યાનમાં લઈ દ્વિ-લેખા પદ્ધતિ અનુસાર વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

વિગત	ઉધાર (રૂ.)	જમા (રૂ.)
ફ્યુઅલ ઓઈલ	25,00,000	
મજૂરી	32,00,000	
વીજળી ઉત્પાદન વિભાગનો પગાર	11,00,000	
ઓફિસ સ્ટાફનો પગાર	4,00,000	
ભાડું અને વેરા	2,00,000	
મકાન	80,00,000	
પ્લાન્ટ	90,00,000	
થાંભલા	40,00,000	
સાધનો - ઓજારો	7,00,000	
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	20,00,000	
મીટર્સ	15,00,000	
ફર્નીચર	12,00,000	
અનામત ભંડોળના રોકાણો (12% વ્યાજ વાલા)	20,00,000	
શેરમૂડી		80,00,000
8%ના ડિબેન્ચર		60,00,000
લેણદારો		7,00,000
અનામત - ભંડોળ		20,00,000
પરચૂરણ આવક		1,20,000
મીટર ભાડું		6,00,000
ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું (તા. 1-4-2017)		8,00,000
શેર ટ્રાન્સફર ફી		20,000
ધસારા ભંડોળ		53,00,000
સમારકામ નવીનીકરણ અનામત		10,60,000
વીજળી વેચાણ :		
દિવાબત્તી માટે		85,00,000

ચાલકબળ માટે		62,00,000
ખાસ કરાર હેઠળ		30,00,000
કાનૂની ખર્ચા	1,00,000	
હાથ પર રોકડ	2,00,000	
બેન્ક સિલક	30,00,000	
દેવાદારો	5,40,000	
વહીવટી ખર્ચા	4,80,000	
ડિરેક્ટરનું મહેનતાણું	1,20,000	
ઓડિટ ફી	40,000	
હાથ પર સ્ટોર્સ	5,00,000	
પ્લાન્ટ રીપેરીંગ ખર્ચ	80,000	
ટ્રાન્સફોર્મર્સ રીપેરીંગ ખર્ચ	40,000	
અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચા	1,00,000	
જાહેર દિવાલત્તી ખર્ચ	12,00,000	
સમારકામ નવીનીકરણ ખર્ચ	1,00,000	
	4,23,00,000	4,23,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) આવકવેરાની જોગવાઈ રૂ. 6,00,000 રાખો.
- (2) અનામત ભંડોળ ખાતે રૂ. 3,00,000 લઈ જવાના છે.
- (3) કાયમી મૂડી મિલકતની શરૂ બાકી પર 10% ઘસારો ગણો.
- (4) સમારકામ નવીનીકરણ અનામત ખાતે રૂ. 40,000 લઈ જાવો.
- (5) વર્ષ દરમિયાન શેરમૂડી - મિલકતોમાં વધારો :

શેરમૂડી	રૂ. 20,00,000
મકાન.....	રૂ. 10,00,000
પ્લાન્ટ	રૂ. 24,00,000
થાંભલા	રૂ. 5,00,000
સાધનો ઓજારો	રૂ. 1,00,000

- 2 શીલ્પા લિ. પાસે 1 જાન્યુઆરી, 2017ના રોજ રૂ. 2,00,000ની દાર્શનિક કિંમતની 12%ની સરકારી જામીનગીરી હતી. જેની પડતર કિંમત રૂ. 1,90,000 હતી. વ્યાજ તા. 31મી માર્ચ અને 30 સપ્ટેમ્બરના રોજ ચૂકવવા પાત્ર છે, જે 5મી એપ્રિલ અને 6 ઓક્ટોબરના રોજ બેન્ક જમા કરે છે. 31મી ડિસેમ્બર, 2017ના રોજ જામીનગીરીનો ભાવ રૂ. 98 શેરબજારમાં હતો. વર્ષ 2017 દરમિયાન નીચે મુજબ વ્યવહારો થયા હતાં :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત (રૂ.)	ભાવ (રૂ.)	નોંધ
1-5-17	2,00,000	96	વ્યાજ સહિત ખરીદી
31-5-17	1,20,000	95	વ્યાજ બાદ વેચાણ
31-8-17	1,60,000	97	વ્યાજ બાદ ખરીદી
30-11-17	1,00,000	101	વ્યાજ સહિત વેચાણ

શીલ્પા લિ.ના ચોપડામાં રોકાણ ખાતું તૈયાર કરો. ખરીદ-વેચાણના સોદામાં બજાર કિંમત પર દલાલી 1% ધ્યાનમાં લો. સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન લીફો (LIFO) પદ્ધતિએ કરવામાં આવે છે.

અથવા

- 2 પારૂલ લિ. પાસે તા. 1-4-2017ના રોજ રૂ. 5,00,000ના 12%ના ઓઈલ બોન્ડ હતા જેની પડતર કિંમત રૂ. 4,75,000 હતી. વ્યાજ તા. 30 મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવવામાં આવે છે.

તા. 31-3-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાન 12%ના ઓઈલ બોન્ડના નીચે મુજબ વ્યવહારો થયા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત (રૂ.)	ભાવ (રૂ.)	નોંધ
1-8-17	5,00,000	96	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-9-17	3,00,000	95	વ્યાજ બાદ વેચાણ
1-12-17	4,00,000	97	વ્યાજ બાદ ખરીદી
1-3-18	2,50,000	101	વ્યાજ સહિત વેચાણ

ખરીદ વેચાણના વ્યવહારમાં બજાર કિંમત પર 1% લેખે દલાલી ગણો. સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન ફીફો (FIFO) પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

તા. 31-3-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું 12%ના ઓઈલ-બોન્ડનું ખાતું તૈયાર કરો.

- 3 અના મકાનમાં તા. 25-3-2017ના રોજ આગ લાગી અને માલનો સ્ટોક બળી ગયો. નીચે જણાવેલ માહિતી પરથી આગથી થયેલ નુકસાનના દવાની રકમ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો :

15

વિગત	રકમ (રૂ.)
તા. 1-1-2017ના રોજ સ્ટોક	15,000
તા. 1-1-2017 થી 25-3-2017 સુધીની ખરીદી	47,000
તા. 1-1-2017 થી 25-3-2017 સુધીનું વેચાણ	56,000
મજૂરી	2,400
પગાર	1,000
આવક માલ ગાડા ભાડું	250

તમોને નીચે મુજબ વધારાની માહિતી આપવામાં આવે છે :

- (1) સ્ટોક હંમેશા તેની પડતર કિંમત કરતા 20% ઓછી કિંમતે આંકવામાં આવે છે.
- (2) જાહેરાત માટે રૂ. 100 નો માલ મફત વહેંચવામાં આવ્યો હતો જેનો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ વેચાણમાં થતો નથી.
- (3) એક કારકુનને તા. 30-1-2017ના રોજ નોકરીએ રાખેલ હતો તે દિવસથી તે રોજના રૂ. 20 લેખે રોકડ વેચાણ ઉચાપત કરતો હતો. તેને તા. 20-3-2017ની સાંજે છુટો કર્યો હતો. આ રકમનો પણ વેચાણમાં સમાવેશ થતો નથી.
- (4) છેલ્લા ત્રણ વર્ષની પડતર કિંમત પર નફાની ટકાવારી આ પ્રમાણે હતી :
2014 : 13%, 2015 : 11%, 2016 : 12%
- (5) તેણે એક મિત્રને વેચાણ કિંમત પર 10% નફો થાય તે રીતે 1,000નો માલ વેચ્યો હતો. જેનો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ વેચાણમાં કરવામાં આવ્યો હતો.
- (6) રૂ. 1,000ની કિંમતનો માલ બચાવી લેવામાં આવ્યો હતો.
- (7) મજૂરીની રકમમાં રૂ. 400 ચંત્ર ગોઠવવાની મજૂરી પેટે ચૂકવેલ રકમનો સમાવેશ થયેલ છે.
- (8) રૂ. 1,000 કિંમતના ખરીદ કરેલ માલનું ભરતિયું ગુમ થયેલ હોવાથી તે માલ નોંધવાનો રહી ગયેલ છે.

અથવા

- 3 રાજ કંપનીએ નફાના નુકસાની રૂ. 1,54,000ની વીમા પોલીસી લીધી હતી. 15
બાંહેધરીનો સમયગાળો 4 માસનો હતો.

તેના મકાનમાં તા. 31-10-2016ના રોજ આગ લાગી નીચેની માહિતીના આધારે નફાના નુકસાનનો દાવો ગણો :

- (1) દરેક વર્ષે 31મી ડિસેમ્બર હિસાબી વર્ષ પૂરું થાય છે.
- (2) 2015 ના હિસાબી વર્ષ માટે ચોખ્ખો નફો અને સ્થિર ખર્ચા અનુક્રમે રૂ. 45,200 અને રૂ. 80,800 હતા. જ્યારે આ વર્ષનું વેચાણ રૂ. 7,87,500 હતું.
- (3) તા. 31-10-2016ના રોજ પૂરા થયેલ વર્ષનું વેચાણ રૂ. 7,00,000 હતું.
- (4) બાંહેધરી ગાળા દરમિયાનનું વેચાણ રૂ. 29,550 હતું જે પાછલા વર્ષના સંબંધિત ગાળા દરમિયાન રૂ. 1,90,500નું હતું.
- (5) એવું અંદાજવામાં આવ્યું હતું કે વર્ષ 2016માં પાછલા વર્ષની સરખામણીએ વેચાણમાં 10% અને ચોખ્ખા નફામાં 2%નો વધારો થશે.

- 4 ઋત્વિક કંપનીની નીચેની માહિતી આપેલ છે : 15

ઈક્વિટી શેરમૂડી (દરેક રૂ. 10નો એક એવા) રૂ. 3,00,000
10%ના ડિબેન્ચર રૂ. 2,00,000
વેચાણ (એકમદીઠ રૂ. 100 લેખે) 3,000 એકમો -
સ્થિર ખર્ચા રૂ. 50,000
ચલિત ખર્ચ (એકમદીઠ) રૂ. 50 લેખે
કરવેરા 50% લેખે.

ગણતરી કરો :

- (1) શેરદીઠ કમાણી
- (2) નાણાકીય લિવરેજની કક્ષા
- (3) કાર્યકારી લિવરેજની કક્ષા
- (4) સંયુક્ત લિવરેજની કક્ષા
- (5) જો વેચાણમાં 50% વધારો થાય તો શેરદીઠ કમાણી શોધો.

અથવા

- 4 (અ) તફાવત આપો : નાણાકીય લિવરેજ અને કાર્યકારી લિવરેજ. 8
(બ) ડિવિડન્ડ નીતિને અસરકરતાં પરીબળો. 7

ENGLISH VERSION

Instruction : Right side figures indicate marks.

- 1 The Trial Balance of Ashtha Supply Ltd. as on 20
Dt. 31-3-2018 was as under :

<i>Particulars</i>	<i>Debit (Rs.)</i>	<i>Credit (Rs.)</i>
10,000 Ordinary shares each of Rs. 100	-	10,00,000
5,000 Preference shares each of Rs. 100	-	5,00,000
10% Debentures	-	5,00,000
Land and building	5,00,000	-
Transformers	3,00,000	
Mains	2,00,000	
Meters	50,000	
Machinery	5,50,000	
Furniture	70,000	
Generation cost of electricity	1,05,000	
Cost of distribution of electricity	20,000	
Administration expenses	1,40,000	
Share (securities) premium		1,00,000
Sales of electricity		4,00,000
Contingency reserve		50,000
Depreciation fund		1,40,000
Meter rent		30,000
Interest on investments		20,000
Debtors and creditors	70,000	60,000
Rent and taxes	15,000	
Repairing expenses	10,000	
Salary and wages	28,000	
Interest on debentures	25,000	
Investments	5,47,000	
Stores on hand	1,00,000	
Cash bank	1,20,000	
Interim dividend	50,000	
Repairing reserve		20,000
Net Revenue A/c (1-4-2017)		80,000
	29,00,000	29,00,000

Other details :

- (1) Additional increase in capital-Assets during the year
as under :

Land and Building	Rs.2,00,000	Mains	Rs. 70,000
Transformers	Rs.1,00,000	Machineries .	Rs. 1,30,000
Share capital	Rs.2,00,000	Preference share capital	Rs. 1,00,000

- (2) Provide for depreciation on Assets at 5%.
(3) Provide Rs. 20,000 for repairing reserve.
(4) Provide Rs. 25,000 for taxation liabilities of the current year.

Prepare according to double entry accounting system :

- (1) Revenue A/c
(2) Net Revenue A/c
(3) Capital Receipts Payments A/c
(4) Balance Sheet.

OR

- 1 By considering Trial Balance and additional information **20**
of the Dhairya Electricity Ltd. Prepare final accounts for the
year ending on 31-3-2018 by double entry accounting system :

<i>Particulars</i>	<i>Debit (Rs.)</i>	<i>Credit (Rs.)</i>
Fuel oil	25,00,000	
Labour	32,00,000	
Salary for electricity generation	11,00,000	
Office staff salary	4,00,000	
Rent and taxes	2,00,000	
Building	80,00,000	
Plants	90,00,000	
Pillars	40,00,000	
Tools instruments	7,00,000	

Transformers	20,00,000	
Meters	15,00,000	
Furniture	12,00,000	
12% Reserve fund investments	20,00,000	
Share capital		80,00,000
8% Debentures		60,00,000
Creditors		7,00,000
Reserve fund		20,00,000
Miscellaneous income		1,20,000
Meter rent		6,00,000
Net Revenue A/c (1-4-2017)		8,00,000
Share transfer fee		20,000
Depreciation fund		53,00,000
Repair and replacement reserve		10,60,000
Sales of electricity - domestic		85,00,000
Sales for commercial		62,00,000
Sales for special contract		30,00,000
Legal expense	1,00,000	
Cash on hand	2,00,000	
Cash at bank	30,00,000	
Debtors	5,40,000	
Administrative expenses	4,80,000	
Directors fees	1,20,000	
Audit fees	40,000	
Stores on hand	5,00,000	
Repairing expenses for plant	80,000	
Repairing expenses for Transformers	40,000	
Expenses paid in advance	1,00,000	
Public lighting expenses	12,00,000	
Repairing and Replacement exp.	1,00,000	
	4,23,00,000	4,23,00,000

Additional Information :

- (1) Provision for income tax is to be made Rs. 6,00,000.
- (2) Provision of Rs. 3,00,000 is to be made for reserve fund.
- (3) Depreciation is to be charged on the opening balance of the assets at the rate of 10%.
- (4) Provide Rs. 40,000 to repairs and replacement reserve.
- (5) Increase in share capital and assets during the year :
Share capital.....Rs. 20,00,000
BuildingsRs. 10,00,000
Plants.....Rs. 24,00,000
PillarsRs. 5,00,000
Tools instrumentsRs. 1,00,000

- 2** On 1-1-2017 Shilpa Ltd. has 12% Govt. Securities having **20** face value of Rs. 2,00,000 and book value of Rs. 1,90,000. Interest is paid on 31st March and 30th September which is credited in bank on 5th April and 6th October. The market value of security was Rs. 98 in share market as on 31-12-2017. The following transactions took place during 2017.

<i>Date</i>	<i>Face Value (Rs.)</i>	<i>Rate (Rs.)</i>	<i>Remarks</i>
1-5-17	2,00,000	96	Cum. Int. Purchase
31-5-17	1,20,000	95	Ex. Int. Sale
31-8-17	1,60,000	97	Ex. Int. Purchase
30-11-17	1,00,000	101	Cum. Int. Sale

Brokerage is calculated @ 1% on market value for every sales - purchase transaction. Prepare investment A/c for the year 2017 in the books of Shilpa Ltd. Calculate stock as per "LIFO" method.

OR

- 2 Parul Ltd. had 12% Oil bonds having the face value of **20**
Rs. 5,00,000 and cost value of Rs. 4,75,000 as on date
1-4-2017. Interest is paid on 30th June and 31st December
Following transactions of 12% Oil-bonds were incurred during
the year ending on 31-3-2018.

<i>Date</i>	<i>Face Value (Rs.)</i>	<i>Rate (Rs.)</i>	<i>Remarks</i>
1-8-17	5,00,000	96	Cum. Int. Purchase
1-9-17	3,00,000	95	Ex. Int. Sale
1-12-17	4,00,000	97	Ex. Int. Purchase
1-3-18	2,50,000	101	Cum. Int. Sale

Brokerage is calculated @ 1% on market value for each transaction of purchase and sale. Stock is valued as par "FIFO" method 12% oil-bonds account for the year ending on 31-3-2018 in the books of Parul Ltd.

- 3 Fire broke-out in A's premises on 25-3-2017 and stock **15**
of goods was destroyed. Prepare statement of claim for loss
due to fire from the information given below :

<i>Particulars</i>	<i>Rs.</i>
Stock on 1-1-2017	15,000
Purchase from 1-1-2017 to 25-3-2017	47,000
Sales from 1-1-2017 to 25-3-2017	56,000
Wages	2,400
Salary	1,000
Carriage inward	250

The following additional information is given to you :

- (1) Stock is valued always at 20% less than its cost.
- (2) Goods of Rs. 100 were given free for publicity, which was not included in the above sales.

- (3) One clerk was appointed in service on 30-1-2017. He was mis-appropriating Rs. 20 per day from that date from cash sales. He was released on the evening of 20-3-2017. This amount is not included in sales.
- (4) Rate of profit on cost for the last three years were as under :
2014 : 13%, 2015 : 11%, 2016 : 12%
- (5) He has sold goods of Rs. 1,000 to a friend, so that 10% profit is made on selling price. This was included in above sales.
- (6) Goods of Rs. 1,000 were salvaged.
- (7) In the amount of wages Rs. 400 paid for wages of installing a machine is included.
- (8) Invoice for purchase of Rs. 1,000 was lost and hence this is not recorded.

OR

- 3** Raj Company has taken a policy of loss of profit of **15**
Rs. 1,54,000. Indemnity period was four months.

Fire took place in its premises on 31-10-16. Calculate the claim amount for Loss of Profit from the following information :

- (1) Accounting year ends on 31st December every year.
- (2) For the accounting year 2015 net profit and fix expenses were Rs. 45,200 and Rs. 80,800 respectively where as sales for this year were Rs. 7,87,500.
- (3) Sales for the year ended on 31-10-2016 were Rs. 7,00,000.
- (4) Sales during indemnity period were Rs. 29,550, which during the relevant period in the previous year were Rs. 1,90,500.
- (5) It is estimated that in the year 2016 sales will increase 10% and profit will increase 2% compared to previous year.

4 Following is the information of Ritvik Company : 15

Equity share capital (each of Rs. 10)..... Rs. 3,00,000

10% Debentures Rs. 2,00,000

Sales (Rs. 100 per unit) 3,000 units -

Fixed cost Rs. 50,000

Variable cost Rs. 50 par unit..... -

Rate of tax 50%

Compute :

- (1) Earning per share
- (2) Degree of financial leverage
- (3) Degree of operating leverage
- (4) Degree of Combined leverage
- (5) Earning per share if 50% increase in sales.

OR

4 (a) Write difference between Financial Leverage and 8
Operating Leverage.

(b) Factors affecting on dividend policy. 7
